

‘Zorgeloos groen’ op het Keizer Karelplein

Het Keizer Karelplein is één van de meest prominente verkeersknooppunten in onze stad. Voor deze beeldbepalende plek heeft de gemeente de regie om het een herkenbare, onderscheiden plek te laten zijn. Jarenlang werd het verkeersplein langs de buitenzijde beplant met een lint van gemengde eenjarige bloemen. Een flinke kostenpost in zowel aanleg als onderhoud. In het voorjaar van 2015 is de eenjarige beplanting vervangen door vaste planten die kunnen worden onderhouden op basis van het concept van ‘zorgeloos groen’. Dwarsgeplaatste taxushagen geven structuur en ritme. Grassen en enkele heesters zorgen, samen met de taxusblokken, voor kleur in de winter.

St. Annastraat

Harriët Tiemens opende de vernieuwde St. Annastraat met een druk op de knop.

In de St. Annastraat heeft de gemeente de regie genomen voor een kwaliteitsimpuls in deze voor Nijmegen zo'n bekende straat. De St. Annastraat is een belangrijke hoofdroute, maar ook de iconische "rode loper" naar de stad als "Via Gladiola" met de vierdaagse. Aanleiding voor de plannen was het omvormen van de ventwegen naar snelfietspaden in rood asfalt. Vanuit het vertrekpunt dat je slechts 1 keer in de 40 jaar een straat als de St. Annastraat op z'n kop zet, is er goed gekeken welke kansen bij de snelfietsroute óók konden worden benut. Er is breed ingezet op verbeteringen aan zowel de verkeerssituatie, de riolering en het groen.

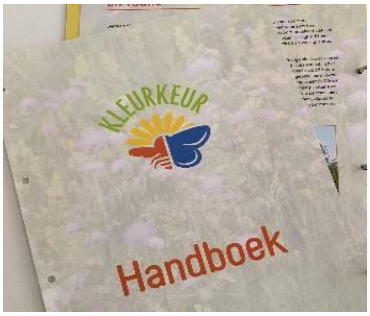
In een notendop is het volgende verwezenlijkt:

- Op 2 plaatsen is de oversteekbaarheid voor auto's onmogelijk gemaakt. Hierdoor is al het sluipverkeer in de aanliggende wijken verdwenen.
- Parkeervakken en uitstapstroken zijn uitgevoerd in gebakken materiaal om zo het historisch stadsgezicht te accentueren.
- De 4 rijen lichtmasten zijn terug gebracht naar 2 rijen lichtmasten met een dubbele uithouder.
- Door de lichtmasten en bovengrondse brandkranen uit het voetpad te halen is over de hele route het voetpad goed toegankelijk geworden.
- Verkeerslichten zijn vervangen voor e-Vri's, die via een app door minder validen aangestuurd kunnen worden, oversteektijd verlengd kan worden en waarmee we de verkeersstromen in de stad beter kunnen sturen.
- De slechte, niet groeiende bomen zijn gerooid om plaats te maken voor goed groeiende bomen met een goede ondergrondse standplaats.
- Het regenwater gaat niet meer naar het riool en wordt ter plaatse van de bomen in de grond geïnfiltreerd.
- Aan de lichtmasten en verkeerslichten zijn decoratieve details toegevoegd, met het silhouet van een bos gladiolen. De iconen van de oversteeklichten verwijzen op een grappige manier naar de vierdaagse.

Armatuur met gladiool

Het vernieuwde maaibeleid

Dit najaar hebben een aantal medewerkers van gemeente Nijmegen de cursus Kleur Keur gevolgd. Er wordt nu onderzocht of en hoe hier invulling aan gegeven kan worden.

Stroken die hard groeien of een bepaalde functie hebben, worden vaker gemaaid. Waar mogelijk wordt er ecologisch beheerd. Het areaal kruidenrijk gras wordt op verschillende frequenties gemaaid. In onderstaande tabel is een overzicht hiervan weergegeven. Het maaien van kruidenrijke bermen is belangrijk. Als er niet wordt gemaaid, ontstaan er boompjes en struiken. Die verdringen de kruiden en uiteindelijk is het terrein niet meer te maaien.

Percentage	Aantal keer maaien per jaar
37%	< 2 keer
44%	2 keer
10%	3 keer met schapen
6%	3-6 keer
3%	n.t.b.

Nijmegen heeft haar maaibeheer vanaf 2019 aangepast om beter te kunnen voldoen aan haar duurzame doelstellingen. Gazons, bermen, etc. worden ecologisch beheerd, rekening houdend met de functie van het terrein, zoals bijvoorbeeld spelen of honden uitlaten. We maaien gefaseerd en met verschillende frequenties. Dit betekent dat we niet alles in een keer maaien, we laten delen staan.

Dar voert het maaibeleid uit. Jaarlijks leggen Dar en gemeente Nijmegen vast wat wanneer wordt gemaaid. Waar dat kan blijft het maaisel een paar dagen liggen, zodat de aanwezige insecten een andere plek kunnen zoeken en de zaden eruit kunnen vallen. Als Dar ziet dat ergens nog veel bloemen staan, dan komen zij later terug. Dit jaar hebben we op 100 locaties een nulmeting gedaan. Om de effecten van het nieuwe maaibeleid te meten monitoren we over vijf jaar opnieuw.

Schapenbegrazing is een duurzame vorm van beheer die bijna 100% circulair is. Er is geen grasmaaier nodig en de schapen zorgen voor variatie in beheer. Hierdoor wordt de biodiversiteit vergroot. Diverse bloemen en kruiden, insecten en vlinders, vogels en reptielen profiteren hiervan. Ook vergroten de schapen de belevingswaarde, maar de herder staat wel voor uitdagingen, zoals extreem weer en het rekening houden met andere gebruikers van het gebied.

Schapenbegrazing

Inwoners maken de plus

Er zijn in 2020 bijna 90 plekken waar inwoners en ondernemers een deel van de openbare ruimte onderhouden. Zij onderhouden een met zorg ingericht plantsoen of werken aan een gezamenlijke moestuin. Anderen zorgen voor extra veegbeurten of houden samen toezicht in hun eigen buurt. Ook zijn er initiatieven rond speelvoorzieningen of zorgen inwoners voor uitnodigende ontmoetingsplekken en leuke activiteiten. Inwoners en ondernemers zorgen op deze manier voor een echte plus in de openbare ruimte. Precies wat we beoogden met gedifferentieerd beheer.

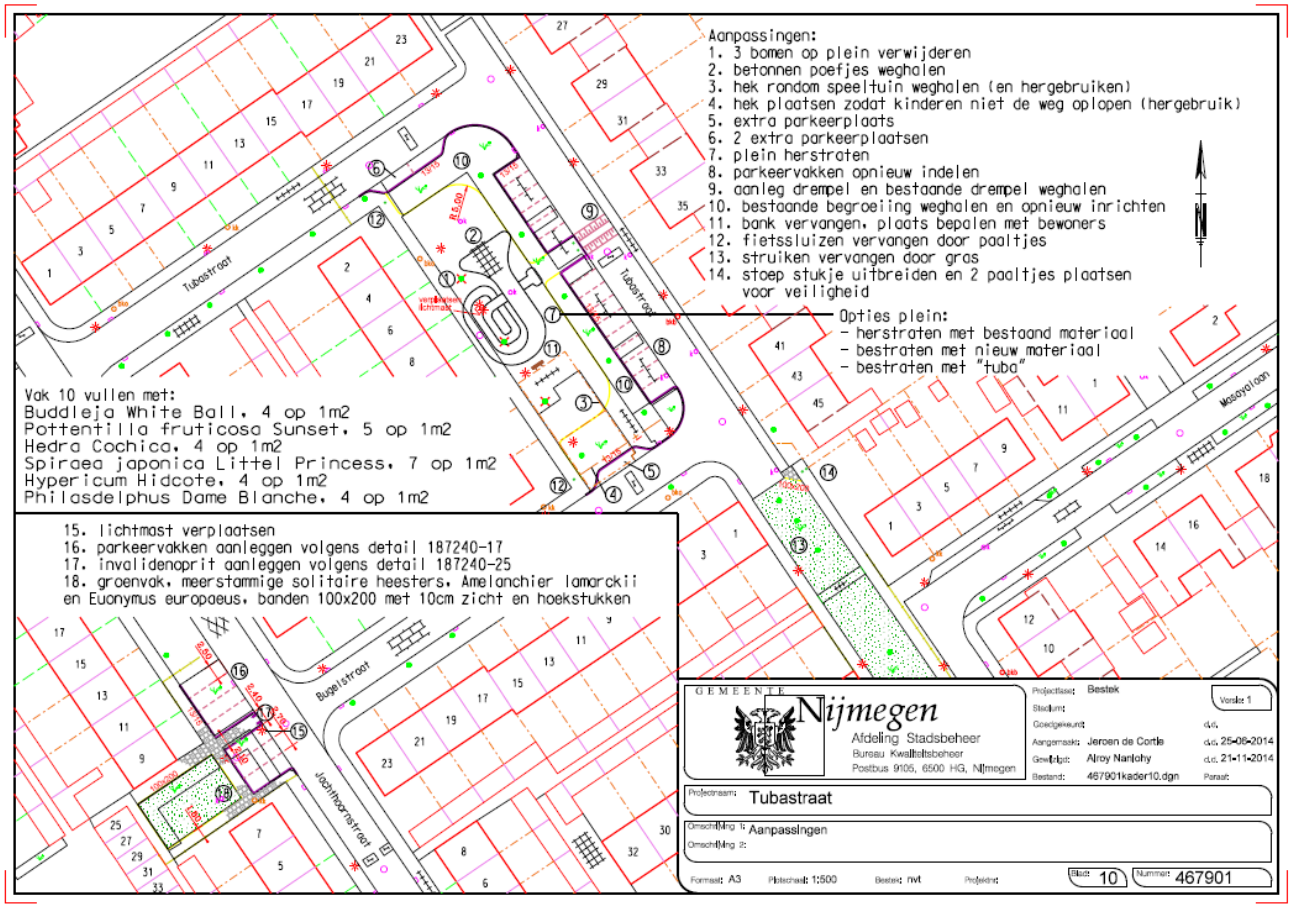

Bekijk hier het participatieboek uit 2015 waar inwoners voor de 'plussen' hebben gezorgd.

Een aantal projecten zijn door de jaren heen gestopt, maar het overgrote deel wordt nog steeds door inwoners verzorgd.

Tubaplein

Het Tubaplein heeft een verbeterslag ondergaan. Niet alleen de woningen, maar ook de openbare ruimte is opgeknapt. De bestrating van het gerenoveerde pleintje is in de vorm van een tuba gelegd. Een klein maar treffend voorbeeld hoe maatwerk er in de praktijk uit kan zien.

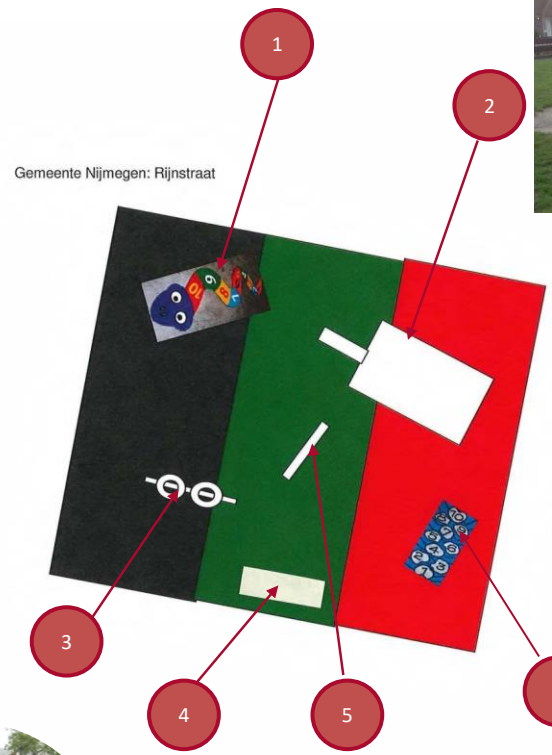
De aanpassingen aan de Tubastraat

Speelveldje in NEC-kleuren

Aan de Rijnstraat in het Waterkwartier is samen met de buurt het vervallen voetbalveldje opgeknapt. Het veldje heeft onderhoudsarm kunstgras gekregen. Het gras in de NEC-kleuren, rood, groen en zwart, is door de buurtbewoners samen gekozen. Ook zijn er enkele speeltoestellen en een hinkelbaan geplaatst. Er is een ontmoetingsplek ontstaan waar kinderen weer kunnen spelen. Het kan in een buurt heel verbindend zijn om samen aan de slag te gaan met de inrichting van de openbare ruimte.

Voor de opknap beurt

Kunstgras: NEC - kleuren

1 hinkelbaan slang
2 bestaand klim - glijbaan speeltoestel
3 dubbele schommel
4 RVS bankje
5 tuimelrek
6 hinkelbaan bolletjes

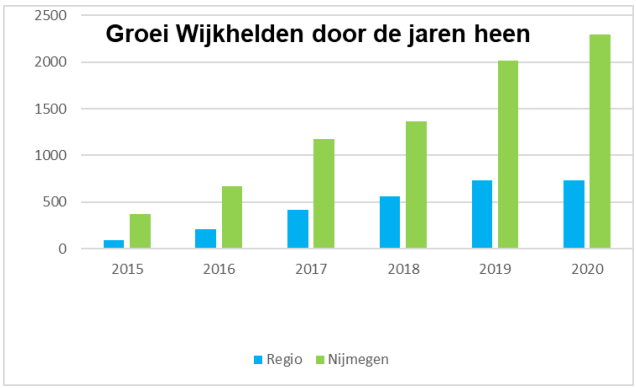

Terug naar de evaluatie

Wijkhelden houden de buurt schoon

Wijkhelden zijn groepjes kinderen die onder begeleiding van volwassenen regelmatig een schoonmaakronde doen in de eigen buurt. Naast de kinderen zijn er ook enthousiaste volwassenen die regelmatig zwerfafval opruimen. De Nijmeegse wijkhelden zorgen niet alleen voor een schone en leefbare buurt, ze dragen ook uit dat het schoonhouden van de woonomgeving een zorg is voor ons allemaal. Kinderen worden zo op jonge leeftijd al actief bewust gemaakt van de gevolgen van zwerfafval. De wijkhelden uit groep 3 tot en met 8 van de basisschool ontvangen voor elke schoonmaakronde een zakcentje.

De Wijkhelden zijn in de jaren negentig in Dukenburg ontstaan onder de naam van ‘Z-teams’. De aanpak is afgelopen jaren doorgegroeid naar een stadsbrede aanpak. We mogen met recht trots zijn op de bijna 2.300 wijkhelden die zeer regelmatig hun rondjes doen in de Nijmeegse wijken. De gemeente heeft het project in 2013 overgedragen aan Dar. Dar heeft de Wijkhelden inmiddels geïntroduceerd in bijna haar hele verzorgingsgebied, zoals in de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten en Heumen.

Benieuwd naar wat de wijkhelden allemaal vinden?

MijnWijkplan voorbeelden

Bekijk voor meer voorbeelden de site

1. Speelveld Muntweg-Heidenparkseweg
2. Hondenspeelplaats Woefff Tolhuis
3. Diverse initiatieven in het centrum
4. Moestuin Brakkenstein
5. Schilderij Graafsebrug
6. Ontmoetingsplek Voorstenkamp
7. Picknicktafel Azaleastraat
8. Speeltuin Palembangstraat

Zo'n 17 jaar geleden startten we met het maken van Wijkplannen. Samen met bewoners, ondernemers en andere partijen werd een plan gemaakt voor het beheer en onderhoud van de wijk gedurende 4 à 5 jaar. Vaak leverde dezelfde (homogene) groep inwoners de input, die bepalend werd voor de accenten in de wijk. Met als doel om een grotere, diverse groep inwoners te bereiken en hen te laten meedenken of meedoen, ontstond MijnWijkplan.

In 2018 werd het digitale platform gelanceerd en sindsdien zijn er veel samenwerkingsinitiatieven van de grond gekomen. Alle initiatieven staan overzichtelijk op één plaats en inwoners, gemeente en andere partijen kunnen elkaar goed vinden om ideeën uit te werken.
Inwoners worden betrokken bij het beheer en onderhoud van hun wijk door middel van een wijkbudget. Gemiddeld zo'n 15.000 euro per wijk, afhankelijk van de hoeveelheid openbare ruimte en het aantal inwoners in de wijk.

Inwoners beslissen op MijnWijkplan samen welke accenten er met dit budget worden gelegd. Zoals hogere kwaliteit groen of een speelplek in de wijk.

NMGN doet!

Fruitbomen in de Fagelstraat
De plannen voor een aantal appel- en perenbomen aan de Fagelstraat zijn ontstaan aan de picknicktafel. Vijftien bewoners doen mee. Er was al veel buurtcontact, maar dit project heeft het onderlinge contact nog meer versterkt.

Moestuin de groene tol
Een van de bewoners van Dukenburg had al lange tijd een droom. Een wijkmoestuin voor Tolhuis. Bijzonder aan de moestuin is dat niet iedereen zijn eigen m2 heeft, maar dat iedereen samen aan de tuin werkt. Met als kers op de taart een prachtig oogstfeest een jaar later.

Hondenspeeltuin Fikkie
In Lent is hondenspeeltuin Fikkie in samenspraak met de gemeente ontwikkeld. Bewoners hebben zelf de plannen ingediend en kregen de plek die ze op het oog hadden toegewezen. De speeltoestellen zijn, door een van de initiatiefnemers, gemaakt van gerecyclede materialen. Omwonenden zijn erg tevreden. *“Niet alleen de honden worden socialer, maar ook de mensen.”*

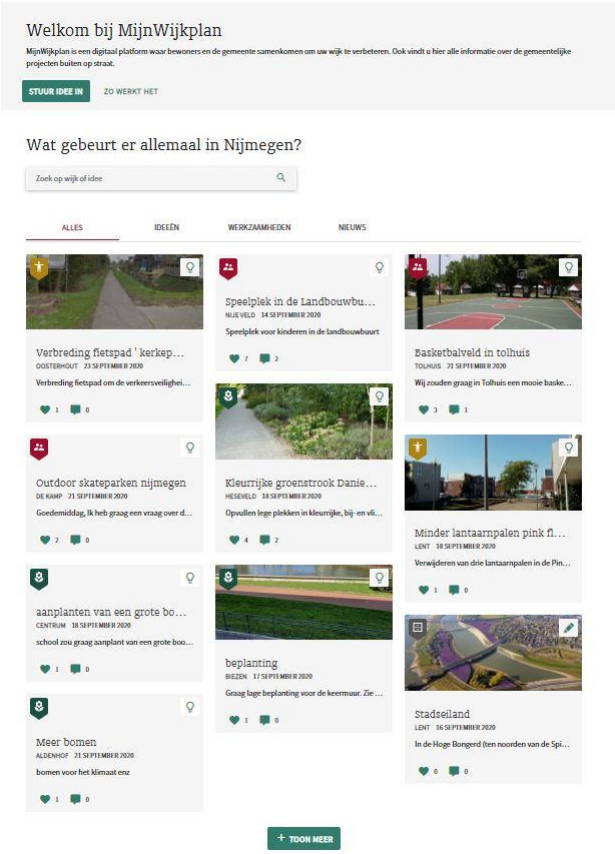

Inclusieve speeltuinen in Oosterhout
Gemeente Nijmegen heeft samen met bewoners uit Oosterhout een aantal speeltuinen aangepast met speeltoestellen die geschikt zijn voor kinderen met een beperking. De 'speeltuinbende’ is ingeschakeld. Zij bekijken en beoordelen of de speeltuin toegankelijk is voor kinderen met een beperking. Samen met deze speeltuinbende, bewoners en de wijkregisseur van de gemeente is gekeken welke aanpassingen er gemaakt konden worden om het voor iedereen toegankelijk te maken.

Wijkbudgetten

Via de Nijmeegse wijkbeheerplannen werden onze inwoners geïnformeerd over de onderhoudsmaatregelen en projecten in hun wijk. Inwoners konden via fietsschouwen en informatierondes hun wensen en ideeën inbrengen. Met het platform MijnWijkplan.nl is deze manier van samenwerken op een eigentijdse, digitale manier verder doorontwikkeld. Met inmiddels meer dan 5.000 accounts in 2020 hebben de inwoners daadwerkelijk zeggenschap gekregen over de openbare ruimte in hun eigen wijk. In 2017 is er via MijnWijkplan nog een belangrijke stap gezet in het betrekken van inwoners. Voor elke wijk is een apart wijkbudget gereserveerd, die specifiek ingezet kunnen worden op plekken die inwoners willen verfraaien, of anders willen gebruiken. Ideeën die op MijnWijkplan voldoende ondersteuning krijgen van buurtbewoners komen in aanmerking voor het budget. De initiatiefnemers werken de plannen vervolgens samen met de wijkregisseur van de gemeente uit. In 2018 en 2019 zijn er op die manier al 128 plekken in de wijk aangepakt. In 2018 ging het om budget van € 336.000; in 2019 om een bedrag van € 492.000. Dit geld is geen 'extra' budget, maar maakt onderdeel uit van de middelen die de gemeente sowieso zou besteden aan maatregelen in de openbare ruimte. Het wordt nu specifiek ingezet op plekken en ideeën die de bewoners van de wijken belangrijk vinden.

128
Wijkbudgetprojecten

44
projecten thema groen

36
projecten thema ontmoeten, spelen en bewegen

15
projecten thema paden, wegen en verkeer

33
projecten thema overig

5.000
MijnWijkplan accounts in 2020

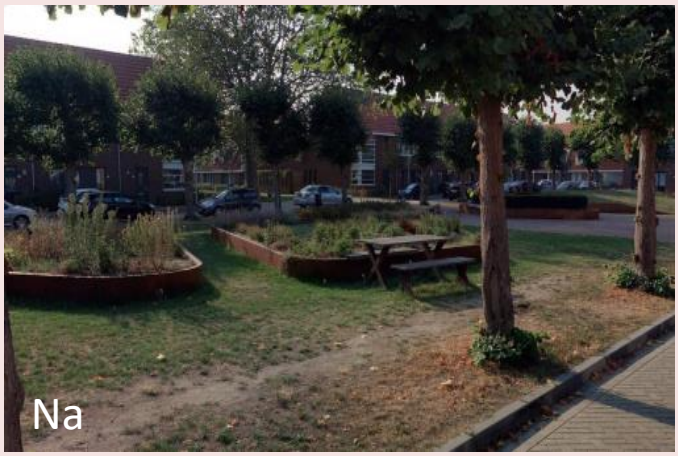
Wijkbudgetten

2018 € 336.033,-

2019 €491.857,-

Samenwerken in planvorming

Nachtegaalplein

Het Nachtegaalplein is een schoolvoorbeeld van een geslaagd bewonersinitiatief. Een aantal jaren geleden gaf een bewoner aan dat haar zoon al zijn hele leven tegen een bouwput en hekken aan keek van de tegenover gelegen nieuwbouw. Haar zoon was toen 8 jaar oud.

Tijdens een keukentafelgesprek is met de bewoners besproken wat zij graag wilden. Dit was in eerste instantie een plek met wipkippen en andere speeltoestellen om kinderen te laten spelen. Met ondersteuning van een stedenbouwkundig ontwerper van de gemeente en een hovenier hebben de bewoners meegedacht bij het ontwerp van een leeftijdsbestendig parkje; zonder wipkippen, met veel spelaanleidingen waarbij kinderen van alle leeftijden hun eigen spel kunnen maken en voldoende zit- en recreëergelegenheid voor ouderen.

Bewoners denken mee bij aanleg drempel

Enige jaren geleden vroegen de bewoners van De Van Heutszstraat de gemeente om hulp. Zij vonden dat er in hun straat te hard werd gereden. Uit onderzoek bleek dit inderdaad zo te zijn. Naast een drempel pleitten bewoners voor plantenbakken, die de snelheid uit de weg haalden. De bewoners hebben de plantenbakken meerdere jaren zelf onderhouden.

Het succes van Meld en Herstel

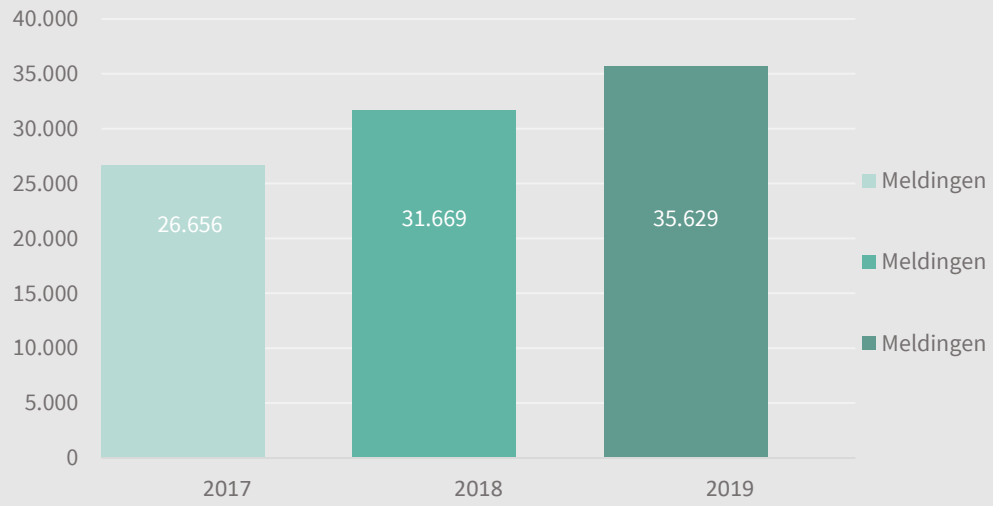
Het aantal Meld- en Herstelmeldingen is de afgelopen periode flink gegroeid van 25.000 naar ruim 35.000 per jaar. De nieuwe versie van de app is sterk verbeterd en wordt door steeds meer bewoners gevonden en gebruikt. Meldingen via de app worden op type melding automatisch doorgeleid naar eigen serviceploegen, maar ook naar afdeling Toezicht en Handhaving, de uitvoering van Dar en externe bedrijven die bijvoorbeeld het openbare lichtnet of de verkeerslichten voor ons onderhouden. De groei van het aantal meldingen betekent niet dat het steeds slechter gaat met het onderhoud van de stad. Vanzelfsprekend zijn er in een grote stad als Nijmegen altijd storingen, mankementen en klachten. De meldingen van Meld- en Herstel maken duidelijk dat bewoners van Nijmegen oog hebben voor hun omgeving en dat zij de gemeente ervoor weten te vinden.

*** Inwoners waarderen de openbare ruimte met een**

* Gebaseerd op hoe schoon men de buurt vindt en de tevredenheid over het onderhoud van groen, verharding en openbare verlichting

Verhoogde betrokkenheid inwoners

Op pad met het participatieteam

In 2017 werd het participatieteam opgericht binnen de Buitendienst. Samen begeleiden en ondersteunen ze diverse participatie initiatieven. Hun rol is voornamelijk om de participatiecontracten tussen inwoners en de gemeente te actualiseren. Daarvoor hebben ze nauw contact met de initiatiefnemers, helpen en adviseren ze bij de uitvoering en het beheer van de projecten en houden de administratie op orde. Jaarlijks leggen zij een contact met alle projecten in de stad en maken ze vaak een afspraak op locatie om de betrokkenheid van zowel de gemeente als de initiatiefnemers te waarborgen.

Benieuwd naar wat voor verschillende projecten ze ondersteunen?

Asfaltbestek Van Gelder

In het vernieuwde asfaltbestek tussen aannemer Van Gelder en de gemeente is meer verantwoordelijkheid en initiatief neergelegd bij de aannemer. De gemeente heeft haar traditionele rol als opdrachtgever aan de kant geschoven. Steeds meer taken zijn overgeheveld, waardoor Van Gelder het hele proces van voorbereiding tot uitvoering van de opdracht op zich neemt. Alle randvoorwaarden voor de opdracht worden vastgelegd in een centrale planning die, samen met de gemeente, periodiek wordt bijgewerkt met de actuele informatie. Van Gelder maakt van te voren heldere afspraken en ontzorgt daarmee de gemeente.

Samen wordt er gekeken hoe het onderhoud steeds duurzamer kan worden. In de deklaag van het asfalt wordt nu 60% hergebruikt materiaal toegepast. In de onderlaag ligt dit percentage nog hoger. De gemeente streeft naar 100% in de toekomst.

Van Gelder voert nu het asfaltonderhoud uit en de daarbij horende fundering. Door in de toekomst de onderhoudswerkzaamheden van de riolering en van de kabels en leidingen toe te voegen aan het onderhoudscontract kan de gemeente nog duurzamer onderhoud uitvoeren.

Toepassing duurzaam asfalt aan de Griftdijk

“Het juiste onderhoud start met goede revisie”

Assistent wijkvegers

In 2017 is Dar in Dukenburg een pilot gestart met zogenaamde assistent-wijkvegers. Dat zijn medewerkers die meer moeite hebben op de arbeidsmarkt. Als assistent-wijkvegers wordt hen een kans geboden om werkervaring op te doen en zo de kans op een vaste baan te vergroten. Assistent-wijkvegers ondersteunen de reguliere wijkvegers van Dar actief met extra hulp om de openbare ruimte schoon te houden. Vanaf 2019 zijn ze niet alleen in Dukenburg, maar in meerdere wijken in Nijmegen actief. Benieuwd hoe ze de stad schoonhouden? Lees hier meer.

Gemeente Nijmegen en Dar werken al decennia lang samen om afval in te zamelen en de stad schoon te houden. Sinds het beleidsplan Geef ze de (openbare) ruimte! is de manier van samenwerken aan het veranderen. Niet meer de traditionele rol van opdrachtgever en opdrachtnemer, maar steeds meer toewerken naar strategische samenwerkingspartners. Met gezamenlijke doelen de verbinding leggen om integraal te kijken naar de openbare ruimte.

Samenwerkingspartner Dar

Terug naar de evaluatie

“Oversteken” as a service

Voor een periode van 25 jaar is het beheer van de stadsbrug ‘de oversteek’ uitbesteed aan de Onderhoudscombinatie Stadsbrug Nijmegen (OSN). De aanbesteding van de nieuwe brug ging gepaard met een concurrentiegerichte dialoog, met een UAVgc-contract. In een dergelijk contract wordt geen ontwerp voorgeschreven, maar is een functionele specificatie voorgelegd van in dit geval een goed functionerende verbinding (“oversteek”) tussen de twee oevers van de Waal. Het ontwerp, de realisatie én het onderhoud voor 25 jaar is in één keer gecontacteerd.

Later is bij het project “Ruimte voor de Waal” een vergelijkbare aanpak gevold. Het succes van de samenwerking met i-Lent en OSN zit in het ontzorgen van de gemeente als opdrachtgever. Er zijn gedetailleerde kwaliteitseisen opgesteld, de processen zijn voorafgaand goed afgesproken en één keer per kwartaal wordt er geëvalueerd of er wordt voldaan aan alle gestelde eisen. Als er door bepaalde omstandigheden nog niet aan is voldaan, bespreken OSN en de gemeente Nijmegen met elkaar hoe en wanneer dit wel wordt gedaan.

Meer biodiversiteit in Grootstal

In het voorjaar van 2019 zijn in de wijk Grootstal veel strakke gazons omgevormd naar natuurlijke grasvegetatie met afwisselende soorten. Het resultaat is na een jaar al goed te zien. De diversiteit aan grassen en kruiden trekken allerlei soorten dieren aan, zoals vlinders, bijen en vogels. De bewoners zijn goed geïnformeerd via een brief en rondleiding door de wijk, waardoor er veel begrip voor de omvorming is.

Handboek ‘Nijmegen Toegankelijk’

We zijn ruim 3 jaar onderweg om onze stad toegankelijk voor iedereen te maken. We doen dit met het ‘Handboek Nijmegen toegankelijk’. We signaleren de problemen met toegankelijkheid en lossen deze op. We hebben winkelcentra-omgevingen nagelopen, alle bushaltes verbeterd en speciale seniorenbankjes toegevoegd.

Bij accommodaties worden met een meerjarenprogramma de toegang van alle gemeentelijke accommodaties verbeterd. Alle nieuwe projecten in de openbare ruimte moeten meteen voldoen aan de eisen van het handboek. Op die manier werken we stap voor stap aan een toegankelijke stad over een jaar of tien.

We hebben het beleid en het handboek echt helemaal samen met ouderen en mensen met een beperking opgesteld. Mensen met een beperking helpen vanuit de ZRCN en de Oogvereniging helpt de gemeente ook vaak met het beoordelen en verbeteren van belemmeringen buiten. Zo zijn bijvoorbeeld de geleide lijnen op de Singels, de Graafseweg, en De Esplanade samen “uitgepuzzled”.

VerLED-den van de openbare verlichting

Voor de gewenste energiebesparing is het de bedoeling om de verouderde oude openbare verlichting te vervangen door Ledlampen. Nijmegen heeft op dit moment zo'n 30.000 lichtmasten met 36.000 armaturen, 280 schakelkasten en 770 km kabel. Het plan was om eind 2021 minstens 30% van de armaturen vervangen door LED-armaturen. Met de geleidelijke vervanging bij herinrichtingsprojecten werd dit aantal lang niet gehaald. Omdat een groot deel van de openbare verlichting door veroudering kwetsbaar is, hebben we het streven om planmatig over te gaan naar Ledverlichting. Zo'n vervangingsoperatie vraagt natuurlijk om grote investeringen. De veronderstelling dat deze op afzienbare termijn gecompenseerd worden door de lagere energiekosten, blijkt te optimistisch. Daarom willen we hier samen met onze leverancier een plan voor maken en hebben we ook met de VNG meegewerkt aan het ontwikkelen van een business-case tool om het omslagpunt te berekenen. Daarbij moeten we ook een investeringsplan opstellen voor de kapitaalslasten om deze operatie te versnellen.

Samen voor een groene stad

Operatie steenbreek

Stenen eruit, GROEN erin!

Met dit motto riep het campagneteam van Operatie Steenbreek iedereen op om te vergroenen. Deze actie gericht op particuliere tuinen is de eerste twee jaar door de gemeente aangezwengeld. Het afgelopen jaar is de uitvoering van Steenbreek overgenomen door De Bastei. Sinds 2018 zijn er maar liefst 380.000 tegels verwijderd om plaats te maken voor groen. Inwoners van Nijmegen en scholen werkten hieraan mee. De gemeente zelf zoekt natuurlijk ook naar mogelijkheden om stenen in te wisselen voor groen; het Maasplein in de wijk De Biezen is daar een mooi voorbeeld van.

Meer weten? Hier vind je het jaarverslag van 2020!

Bewoners van ‘De Getijden’ begonnen met het uitgangspunt alles wat duurzaam kan, doen we duurzaam. Samen met operatie Steenbreek zijn er 30.000 stenen verwijderd.

Hoe ontwikkel je de meest duurzame straat van Nederland?

Samen met samenwerkingspartner Van Gelder, advies- en ingenieursbureau Tauw, Ecochain, diverse leveranciers en inwoners is de gemeente deze uitdaging aangegaan. De gevraagde partijen zijn geselecteerd op basis van hun aansluiting bij de Nijmeegse ambities op het gebied van duurzaamheid. Doordat in een vroeg stadium de juiste partijen zijn betrokken, zijn er goede resultaten geboekt en slimme oplossingen gevonden.

Om de straat zo duurzaam mogelijk in te richten is deze versmald en is er een groenstrook aangelegd om regenwater op te vangen. Bomen zijn verplaatst naar een betere groeiplaats. Naast hergebruikte straatstenen liggen er ook energie opwekkende stoeptegels en zijn de twee busbanen vervangen door één. Door anders te denken is 80% van de lichtmasten hergebruikt door het bovenste gedeelte af te zagen en er nieuwe armaturen op te plaatsen. De gebruikte materialen zijn hergebruikt of duurzaam ingekocht en verder is veel aandacht voor de flora, fauna én bewoners.

Het ondertekenen van de Green Deal en het hanteren van de leidraad Aanpak duurzaam GWW heeft geresulteerd in het pilotproject Malderburchtstraat. Door de integrale samenwerking aan de voorkant is er binnen het gestelde budget en de termijn veel meerwaarde gecreëerd.

Meer weten? Bekijk het evaluatierapport Malderburchtstraat.

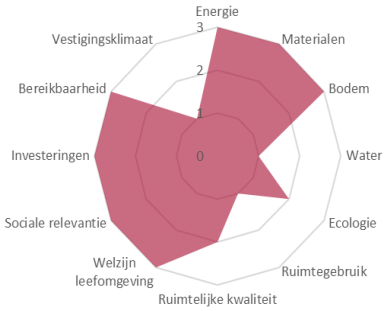

Nijmegen

Herinrichting Malderburchtstraat

MALDERBURCHTSTRAAT

NIEUWE WERKMETHODEN

AMBITIEWEB
Voor de prioritering van ambities en het opstellen van de gunningsleidraad

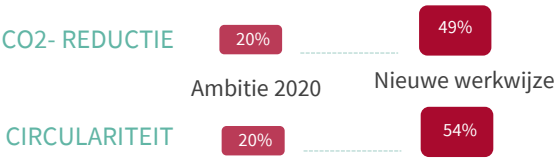
RCC METHODE
Aansluiting bij Nijmeegse ambities

MANIER VAN SAMENWERKEN

Door de nieuwe werkmethoden is er op een andere manier samengewerkt. Gezamenlijk zijn we tot de meest duurzame oplossingen gekomen. Door anders te denken, los te laten en beslissingen te durven nemen is dit project een succes geworden.

RESULTATEN DUURZAAMHEID

Het project heeft meer opgeleverd voor hetzelfde geld.

SLIM OMGAAN MET HET BUDGET

Door de vraag te stellen *“is dit echt nodig?”* is er op een slimme manier omgegaan met het budget. Alle werkzaamheden zijn bekostigd uit het oorspronkelijk geraamde budget (berekend aan de hand van traditionele uitvoering) en uitgevoerd binnen de vooraf gestelde termijn. Uiteindelijk is er meer gerealiseerd dan vooraf begroot.

METING DUURZAAMHEID

Om de resultaten van het project te evalueren, is er gebruik gemaakt van de meetmethoden DuboCalc en de MCI-tool. De MCI-tool berekent hoeveel materiaal binnen een product is hergebruikt en hoeveel gerecycled materiaal er zit in de producten die nieuw aangebracht zijn. DuboCalc meet de MKI-waarde, de waarde van de milieubelasting uitgedrukt in euro’s.

PARTICIPATIE TRAJECT

Bewoners zijn vanaf het begin betrokken geweest. De ambities voor duurzaamheid zijn via gesprekken verkend. Middels verschillende sessies zijn inwoners op de hoogte gehouden over het verloop van het traject. Het participatietraject heeft draagvlak gecreëerd. *“We hebben ons gehoord gevoeld en zijn serieus genomen”*

Met alle kennis en ervaring uit dit project is een proces ontwikkeld: “de Malderburchtmethode”. Dit jaar hebben wij opdracht gegeven om drie projecten volgens deze methode uit te voeren. Daarnaast wordt dit jaar voor zes projecten het Ambitieweb opgesteld.

Sociale duurzaamheid

TRUE PRICING

In opdracht van afval- en reinigingsdiensten ROVA, Meerlanden, Twente Milieu en Dar deed het Impact Institute onderzoek naar de financiële en menselijke impact van hun participatie trajecten.

€

Gemeenten besparen per werknemer uit de doelgroep zo'n €500 per maand ten opzichte van een situatie waarin geen participatietrajecten worden aangeboden.

Doordat de eigenwaarde en autonomie toeneemt en het aantal sociale contacten wordt uitgebreid, neemt het levensgeluk toe gelijkstaand aan €11.000. Dit is te vergelijken met het geluksgevoel van de dag na je trouwerij.

Van asfalt naar klinkers

Sinds het coalitieakkoord is er 5 miljoen beschikbaar voor het omvormen van woonstraatjes in de bestaande stad van asfalt naar klinkers.

- Daar waar mogelijk hebben we regenwater afgekoppeld.
- Waar nog geen ledverlichting was, is de OV vervangen door ledverlichting.
- Teer-houdend asfalt is vervangen door gebakken klinkers.
- Waar het kon zijn bestaande trottoirtegels gebruik.
- De nieuwe straten zijn duurzaam, veilig en toegankelijk ingericht.

Schillenboer

In Dukenburg worden in 3 flatgebouwen tweemaal per week GFT ingezameld door de schillenboer. Dar heeft dit in samenwerking met de gemeente dit opgestart omdat restafval uit hoogbouw veel keukenafval bevat; door service te bieden hopen we dat bewoners gemotiveerd worden dit afval te gaan scheiden. De inwoners zijn erg tevreden en de ingezamelde hoeveelheden zijn goed.

Mezen tegen eikenprocessierups

In de Bredestraat zijn mezenkastjes opgehangen voor mezen, de natuurlijke vijand van de eikenprocessierups. In diverse woonstraten hebben bewoners zelf ook kastjes opgehangen. Goed voorbeeld doet volgen!

Klik hier voor meer voorbeelden

Van schakelen naar Smart City

Elke avond springt de straatverlichting netjes op een vooraf ingesteld moment aan en ’s ochtends uiteraard ook weer uit. De netbeheerder Liander verzorgde dit automatisch schakelen. Deze verouderde, en inmiddels ook te dure, techniek hoort niet meer bij de kerntaken van de netbeheerder. De gemeente moest een oplossing bedenken om de verlichting niet op vaste uren te schakelen, maar op basis van het aanwezige daglicht. De gewenste, oplossing is om de straatverlichting op het al beschikbare, eigen glasvezelnetwerk van de gemeente aan te sluiten. We besparen daar niet alleen communicatiekosten mee. We kunnen het systeem dan ook gebruiken voor het meten en monitoren van allerlei andere zaken in de openbare ruimte. Denk aan luchtkwaliteitsmetingen, verkeerstellingen, storingen van parkeermeters en doorgeven hoe vol de ondergrondse afvalcontainers zijn. Op deze manier werken we toe naar de ‘Smart City’. Het aansluiten van de straatverlichting op het glasvezelnetwerk van ‘Slim Nijmegen’ vergt een grote investering, die in de huidige tijd van bezuinigen (nog) niet kon worden opgebracht. Om deze reden is er voor gekozen om de straatverlichting in een eerste stap te voorzien van astronomische klokken die bij zonsondergang en zonsopkomst schakelen. Als op een later moment de verlichting alsnog op het Nijmeegse glasvezelnetwerk wordt aangesloten, blijven we de astronomische klokken als back up gebruiken.

Meer weten?

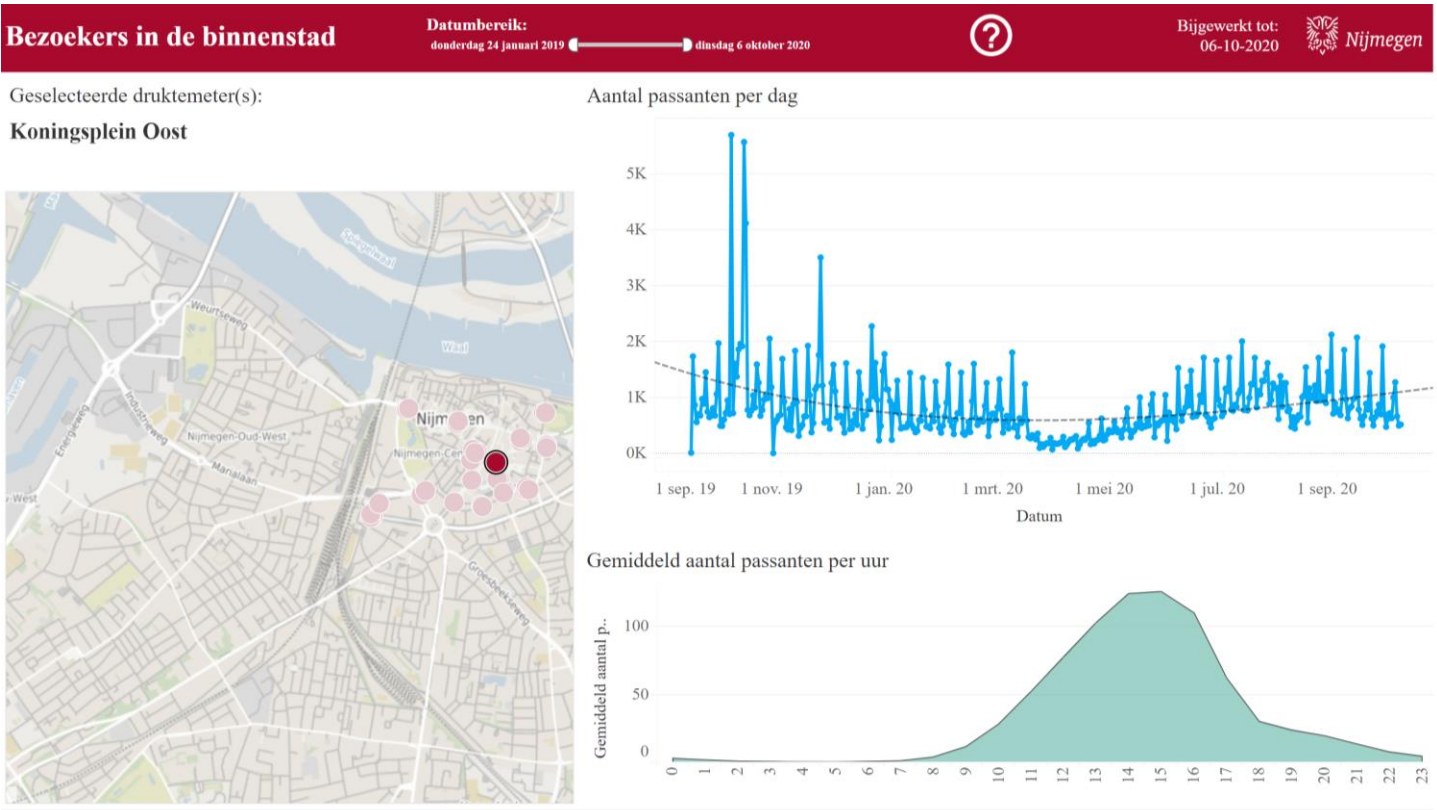
Intelligente VRI’s

Intelligente verkeersregelinstallaties (iVRI`s) kunnen communiceren met het aankomende verkeer waardoor de verkeersdoorstroming wordt bevorderd. Een iVRI regelt net zoals een gewone verkeersregelingsinstallatie (VRI) verkeerslichten van een kruispunt op basis van regels en scenario's, maar heeft daarbovenop enkele aanvullingen. Zo kan een iVRI communiceren met verkeersdeelnemers, bijvoorbeeld om de tijd tot rood of groen door te geven. De iVRI levert hiermee de basisdata voor het genereren van snelheidsadviezen aan weggebruikers voor een betere doorstroming en daardoor minder uitstoot.

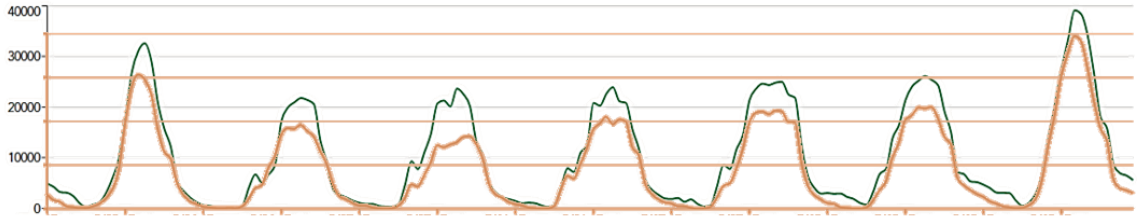
Onlangs zijn alle verkeerslichten op de S100 omgebouwd naar een iVRI waarmee dat mogelijk is. De weggebruiker dient daarvoor wel te beschikken over de benodigde apparatuur. Intelligente verkeerslichten kunnen de toekomst ook aankomend verkeer herkennen zodat verkeersregelingen beter worden afgestemd op verkeersstromen en verkeersintensiteiten. Weggebruikers kunnen hierdoor hun route duurzamer afleggen. De introductie van iVRI's heeft als bijkomend voordeel dat weggebruikers zich veiliger en sneller kunnen verplaatsen. Daarnaast worden dure detectielussen in de weg overbodig. IVRI's vormen bovendien een belangrijke stap voor toekomstige ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit, waaronder de zelfrijdende auto.

Data en corona

Tijdens de Corona-crisis is het belangrijk dat mensen 1,5 meter afstand van elkaar kunnen bewaren. In Nijmegen hebben we daarom steeds goed opgelet dat het niet te druk werd in de binnenstad. Onze toezichthouders controleerden actief op de locaties waar veel mensen langskomen en rapporteerden daarover naar de crisisorganisatie.
Voor het druktebeeld hebben we daarnaast ook onze sensoren voor passantentellingen gebruikt. Deze sensoren hangen op plaatsen waar veel centrumbezoekers langs komen. Continu registreren ze iedere dag de aantallen voetgangers, fietsen en voertuigen die voorbij komen. Op die manier konden we inzichtelijk maken, dat het met name op zaterdagmiddagen best druk werd in de stad. Ook bleek dat het aantal passanten in de stad wat lager was dan het jaar ervoor. Bezoekers zijn zelf verantwoordelijk voor het houden van afstand van elkaar. Het winkelcentrum van Nijmegen is relatief ruim, waardoor dat over het algemeen goed mogelijk was.

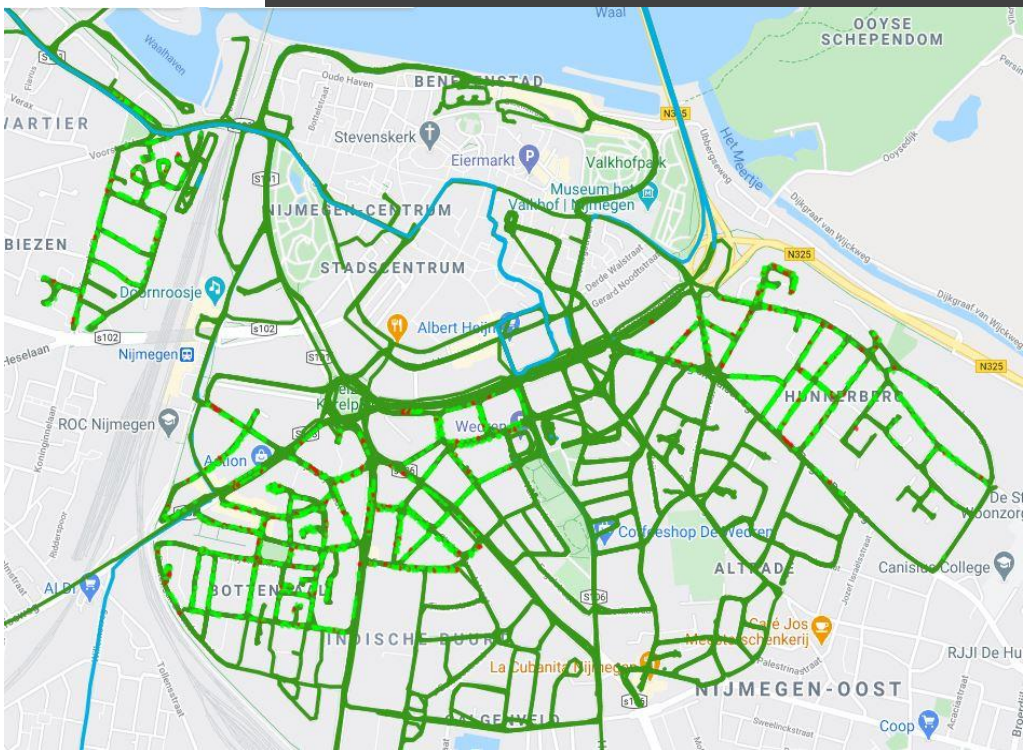

Vergelijking week 38 – 2019 versus week 38 – 2020 (alle sensoren)

2019 2020

Scannen van parkeerboetes

Een overzicht van een gereden route, inclusief de boetes (rode bolletjes)

Nijmegen heeft sinds juli 2015 de beschikking over een eigen scanvoertuig. Dit is een voertuig voorzien van camera`s om kentekens te scannen. Het scanvoertuig is in eerste instantie ingezet voor controle in het stadscentrum en dan met name het afgesloten gebied. Met enig voortschrijdend inzicht blijkt dat ons scanvoertuig op meerdere terreinen in de openbare ruimte ingezet kan worden. We hebben als eerste in Nederland, een werkend routesysteem bedacht. Hiermee kan de bestuurder routes invoeren, waardoor zeer efficiënt een wijk wordt ingescand (dus niet vier keer door een straat heen). Vanuit de kennis binnen de eigen organisatie en van de ondernemer zijn verschillende verbeteringen uitgewerkt.

Innovatie en data/informatie gestuurd werken

Bij de aanbesteding voor het nieuwe scanvoertuig zijn veel innovatieve ideeën besproken en is de technische haalbaarheid beoordeeld. In oktober 2019 is uiteindelijk een nieuw volledig elektrisch scanvoertuig geleverd. Dit scanvoertuig heeft meer camera`s aan boord en kan zelfs twee keer 180 graden opnames maken, waarbij de omgeving die er niet toe doet automatisch geblurd wordt. Ook kan dit scanvoertuig verkeersborden lezen. Dit gaan we aankomend jaar uitgebreid testen om het uiteindelijk productief te gaan gebruiken voor onderhoud, tellingen, etc. De laatste trend is dat we kijken hoe het werkt als we vuilnis(zakken) gaan scannen.
Een aantal zaken die sterk gerelateerd zijn aan data/informatie gestuurd werken die we al toepassen zijn:

- de routes rijden aan de hand van hits(boetes),
- waar moeten we wel (groen gebied) zijn en waar juist niet (rood gebied),
- parkeerdruk metingen,
- bezettingsgraad metingen,
- hotspots (waar staan bijvoorbeeld voertuigen hinderlijk geparkeerd of buiten een vak).

Hoe werkt het scanvoertuig?

het scanvoertuig rijdt langs voertuigen en scant de kentekens. Deze kentekens worden gecontroleerd of ze een parkeerrecht (vergunning/online bel-parkeren) hebben. Is er een recht, dan gebeurt er verder niets. Is er géén recht dan wordt de scan doorgestuurd naar een Toezichthouder/BOA die dan ter plaatse gaat kijken. Is er ter plaatse nog steeds geen recht (er kan later worden aangemeld, er ligt nog een papieren ticket in het voertuig of gehandicaptenparkeerkaart) dan kan er worden overgegaan tot het uitschrijven van een boete.